

Evropská integrace

2. seminář

JUDr. Bc. Radovan Malachta
podzim 2022

Opakování minulého semináře

Proč EU není státem – který pojmový znak státu chybí?

Vyjmenujte orgány EU. Který orgán nereprezentuje zájmy členských států?

Jaký je rozdíl mezi Evropskou radou, Radou EU a Radou Evropy?

Jaké jsou základní rozdíly mezi EU a jinou „klasickou“ mezinárodní organizací?

V čem spočívá nadřazenost EU nad členskými státy?

V čem spočívá nerovnost mezi členskými státy EU?

K méně úspěšným otázkám v Kahoot patřila....

Ve kterém městě sídlí Soudní dvůr EU?

- a) Lucemburk
- b) Štrasburk
- c) Brusel
- d) Franfurkt nad Mohanem

Nejvýznamnější milníky

Něco málo z historie: pospojujte

1. ESUO
2. EHS a EURATOM
3. Smlouva o založení EHS (2 možnosti)
4. Smlouva o EU
5. Amsterodamská, Niceská,
Lisabonská smlouva

- A. revizní smlouvy
- B. Římské smlouvy
- C. Pařížská smlouva
- D. Smlouva o fungování EU
- E. Maastrichtská smlouva

1997/1999

1952-2002

2007/2009

1957/1958

1992/1993

2000/2003

Co u většiny znamenají dvě data / ?

Odpoověď na předchozí slide

- ESUO (Pařížská smlouva)
- EHS a EURATOM (Římské smlouvy)
 - Smlouva o založení EHS = Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU)
- Maastrichtská smlouva = Smlouva o Evropské unii (SEU)
- revizní smlouvy
 - Amsterodamská
 - Niceská
 - Lisabonská

Proč se jim říká revizní?

Příklad: Ratifikace Lisabonské smlouvy

- Lisabonskou smlouvu muselo ratifikovat všech tehdejších 27 členských států EU
- Co to je ratifikace smlouvy a k čemu slouží?
- Co kdyby jeden stát neratifikoval? Co kdyby neratifikovala více jak polovina členských států?

Klaus podepsal Lisabon. Česko tak ztrácí suverenitu, prohlásil

3. listopadu 2009 14:52, aktualizováno 17:20

Prezident Václav Klaus podepsal Lisabonskou smlouvu. Učinil tak i přes zásadní výhrady, které ke smlouvě má. Česko podle něj ztratí suverenitu. Klaus také obvinil Ústavní soud z politikaření. Na prezidentův podpis čekala celá EU, závisel na něm totiž osud ratifikačního procesu.

<https://www.novinky.cz> › tag › clanek-50-lisabonske-s... ▼

Článek 50 Lisabonské smlouvy - Novinky.cz

Tato část **Lisabonské smlouvy** z roku 2009 popisuje postup pro případ, kdy chce některá členská země z Evropské unie odejít. · **Článek 50** o vystoupení z EU neklade ...

<https://zpravy.aktualne.cz> › clanek-50-lisabonske-smlou... ▼

Článek 50 Lisabonské smlouvy - Aktuálně.cz

"Rozvod" Británie a Evropské unie běží naplno. Chceme minimalizovat škody, prohlásil Sobotka.

Článek 50 Lisabonské smlouvy. Foto: Reuters. reklama.

<https://ct24.ceskatelevize.cz> › svet › 2070880-diskutova... ▼

Diskutovaný článek 50: Vodítko odchodu z Evropské unie

29. 3. 2017 — Pokud se na tom však obě strany shodnou, může celá procedura trvat i déle.

Fakta **Článek 50 Lisabonské smlouvy** o vystoupení z EU ...

<https://www.irozhlas.cz> › zpravy-svet › brexit-clanek-5... ▼

Budeme sloužit jako odstrašující příklad, říká britský diplomat ...

17. 10. 2019 — Dva roky po aktivizaci tzv. článku **50 Lisabonské smlouvy**. Autorem mechanismu, který upravuje pravidla odchodu členské země z unie, ...

Příklad: „článek 50 Lisabonské smlouvy“

- https://www.google.com/search?q=%C4%8DI%C3%A1nek+50+lisabonsk%C3%A9+smlouvy&rlz=1C1GCEA_enCZ924CZ924&oq=%C4%8DI%C3%A1nek+50+lisabonsk%C3%A9+smlouvy&aqs=chrome..69i57.7017j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8
- <https://www.mvcr.cz/clanek/agenda-eu-na-mv-lisabonska-smlouva.aspx>

Výběr z historie...

MAASTRICHT - LISABON

- 3 pilíře
- 1. pilíř – nadstátní
 - ES a EURATOM
 - rozhodování kvalifikovanou většinou
- 2. a 3. pilíř – mezivládní
 - Společná zahraniční a bezpečnostní politika
 - Spolupráce v oblasti justice a policejních věcí
 - jednomyslný souhlas všech členů

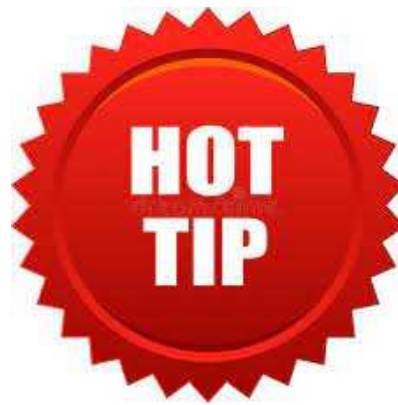
PO LISABONU

- vše je dnes EU

NADSTÁTNOST

Pozor ale

Vývoj evropské integrace, historie, je mnohem rozsáhlejší. Viz přednášky 😊

Právo EU

*Je to to nejtěžší, co na seminářích
budeme brát.*

Brainstorming

- 1. Zamyslete se nad tím, zda znáte nějaký unijní právní předpis, se kterým jste se setkali v běžném životě a který ovlivňuje Váš každodenní život.*
- 2. Jaké mohou být výhody a nevýhody toho, že nějakou oblast upravuje (reguluje) Evropská unie a nikoliv její členské státy samostatně?*
- 3. Jeden český politik pravidelně prohlašuje výrok „Stop diktátu z Bruselu.“ Jak tomuto výroku rozumíte? Jedná se skutečně o diktát z Bruselu? Může být na tomto výroku něco pravdy? „Diktuje“ skutečně EU něco členským státům?*
- 4. Proč EU může regulovat například oblast spotřebitele (spotřebitelem jste Vy, když si například něco kupujete v obchodě) nebo oblast zemědělství či hospodářské soutěže a nemůže regulovat například oblast průmyslu či sportu?*

ZPRAVODAJSTVÍ

SDÍLET

TO SNAD NE! EU zakázala dětem nafukovat balóanky! Vadí jí i plyšáci!

BLESK.CZ

Menu Celebrity Zprávy Politika Volby Krimi Sport Fotbal Pr

NA
si pi

Největší zločin Česka: Před 14 lety nám EU zakázala rum, co dalšího nám Unie provedla?

Nejsou to jen žárovky a máslo. Co vše nám EU zakázala?

Právo EU

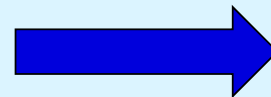
primární právo

sekundární právo

Právo EU

– primární právo

- mezinárodní smlouvy
- zřizovací smlouvy
- revizní smlouvy
- rozpočtové smlouvy
- smlouvy o přístupu nových členů

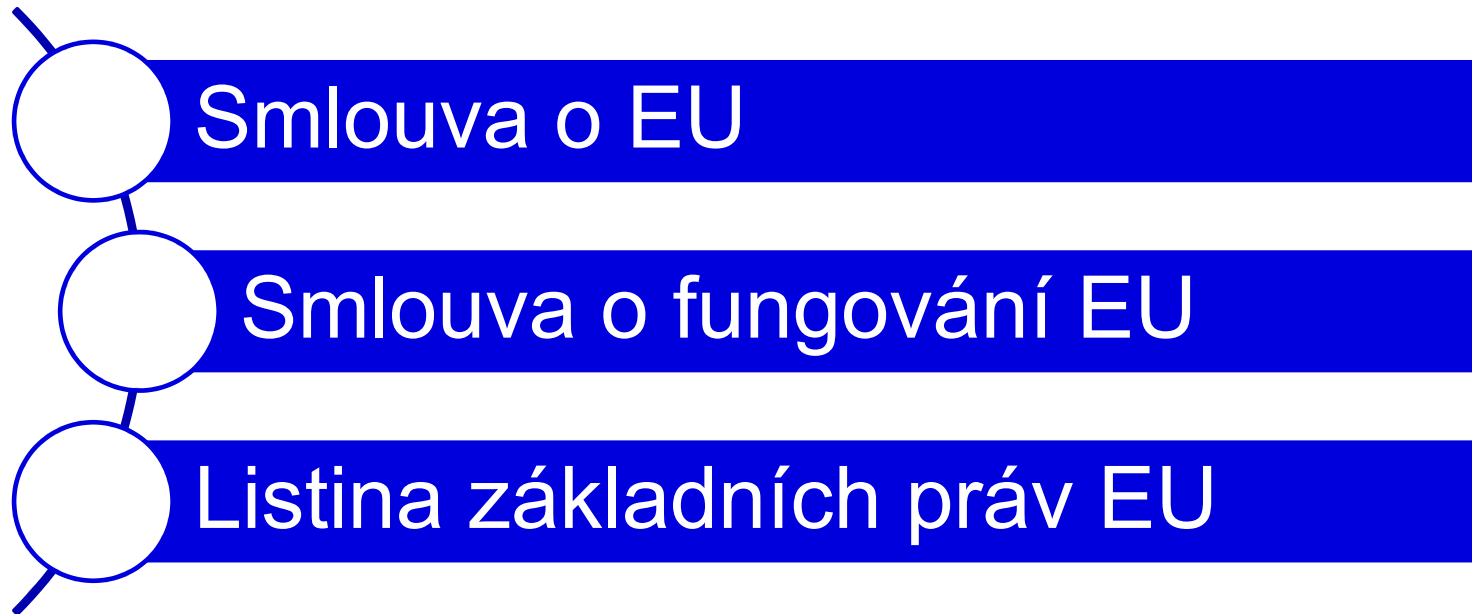
Jsou to mezinárodní smlouvy

– sekundární právo

- vydávané na základě primárního práva
- nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska

Primární právo EU

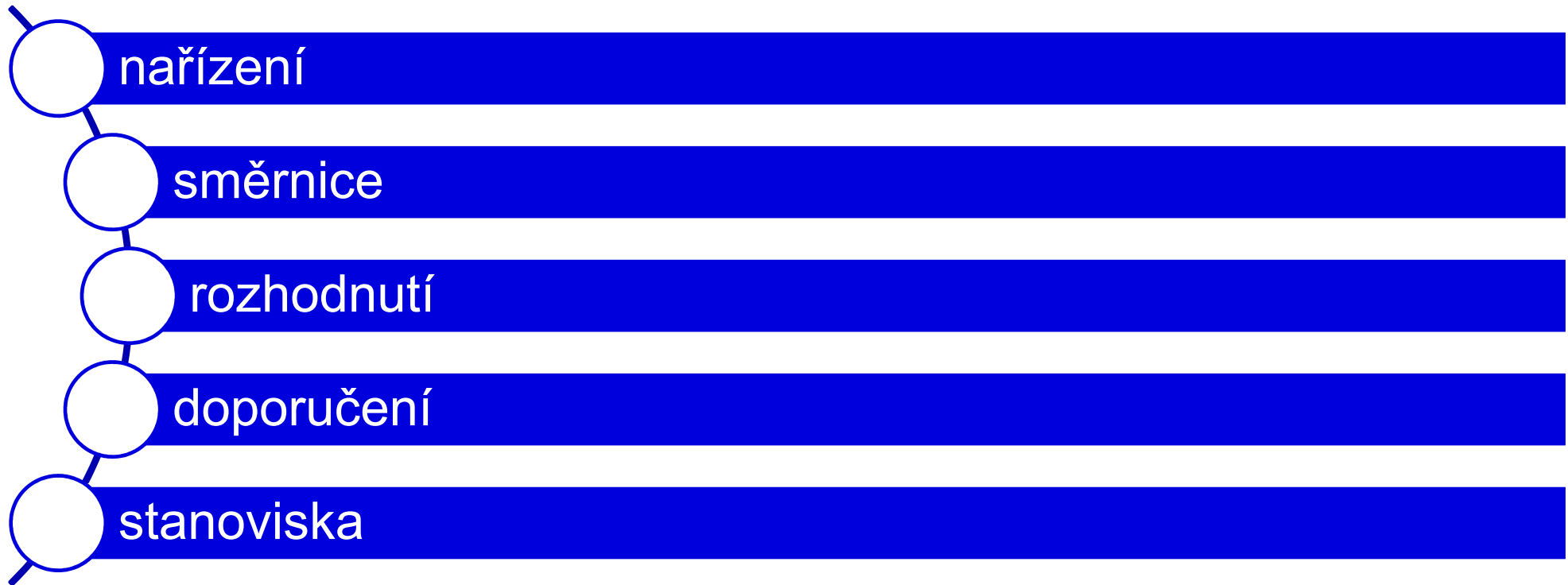
Nejvýznamnější předpisy – znejte alespoň jejich název

Primární právo EU

- právní základ EU a jejího fungování, základní pravidla, na nichž EU spočívá
- mezinárodní smlouvy (dobrovolná shoda všech členských států)
- **Smlouva o Evropské unii (SEU)**
 - 55 článků
 - hodnoty, cíle EU, demokratické zásady, vznik a zánik členství
 - obecná ustanovení o vnější činnosti EU a o společné zahraniční a bezpečnostní politice
 - další otázky (základ unijních orgánů, posílená spolupráce atd.)
- **Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU)**
 - 358 článků
 - zásady (pravomoci EU), vnitřní politiky a činnosti, přidružení zámořských území, vnější činnost EU, institucionální a finanční ustanovení (instituce, rozpočet EU)
- **Listina základních práv EU**
 - ochrana základních lidských práv a svobod tam, kde je aplikováno unijní právo

Sekundární právo

Teoretická otázka 2 ze zadání na seminář

- a) Jaké druhy legislativních aktů mohou orgány EU přijímat pro výkon pravomocí?
- b) Kterými z nich se nemusí členské státy řídit?
- c) V jakých jazycích se vydávají legislativní akty, zejména nařízení? (Vyjděte z obrázku pod textem).
- d) Kde se legislativní akty publikují? (Dovodte z přiloženého printscreenu textu).
- e) Jak byste popsali základní rozdíl mezi nařízením a směrnicí? Zkuste rozdílů najít co nejvíce z uvedeného textu.
- f) Pokuste se také vymezit rozdíl mezi nařízením a rozhodnutím na základě textu.

Nařízení – článek 288 SFEU

Nařízení má obecnou působnost. Je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

- **unifikace (sjednocování)** práva EU = potřeba jednotné úpravy
- obecná působnost = celounijně
- závazné v celém rozsahu = jak pro ČS, tak pro jednotlivce, ale i orgány EU
- jednotlivec se může dovolávat ochrany individuálních práv před vnitrostátními soudy členských států
- typicky tam, kde jsou výlučné pravomoci
- neprovádí se do vnitrostátního práva (např. do zákona) – platí přímo to nařízení – hovoříme o tzv. přímé použitelnosti
- jednotlivec se může dovolávat ochrany individuálních práv před vnitrostátními soudy členských států

Směrnice – článek 288 SFEU

Směrnice je závazná pro každý stát, kterému je určena, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům.

- adresována výhradně členským státům – musí provést do vnitrostátní úpravy
 - **transpozice** = obsah se přenese do vnitrostátního práva
 - **implementace** = fakticky se zajišťuje/respektuje aplikace právního předpisu, který se vykládá ve smyslu směrnice
 - k tomu je stanovena lhůta (transpoziční a implementační)
- **harmonizace (sblížení)** vnitrostátní právní úpravy /žádná
- stanoví výsledek, kterého má být dosaženo (rámec, zásady, standard)
- forma provedení (do podoby právního předpisu) – členské státy
- typicky tam, kde jsou sdílené pravomoci, ale i u výlučné pravomoci
- neprovedení řádně a včas – porušení povinnosti

Rozhodnutí – článek 288 SFEU

Rozhodnutí je závazné v celém rozsahu. Pokud jsou v něm uvedeni ti, jimž je určeno, je závazné pouze pro ně.

- podobné účinky jako nařízení
- někdy je určeno jen některým subjektům (členské státy, orgány EU)

Doporučení a stanoviska – článek 288 SFEU

- právně nezávazná
- proto z pohledu práva nejsou zas tak zajímavá

Kde najdeme?

- Úřední věstník Evropské unie – publikace, zveřejnění (povinně nařízení, ale i směrnice se zveřejňují)
- EUR-Lex <https://eur-lex.europa.eu/>
- Curia <https://curia.europa.eu/> (rozhodnutí SD EU)

Jak takové prameny vypadají?

20.12.2012

CS

Úřední věstník Evropské unie

L 351/1

I

(Legislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1215/2012

ze dne 12. prosince 2012

o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech

(přepřacované znění)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 67 odst. 4 a čl. 81 odst. 2 písm. a), c) a e) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise

větší počet změn, by uvedené nařízení mělo být v zájmu srozumitelnosti a přehlednosti přepřacováno.

- (2) Evropská rada na svém zasedání ve dnech 10. a 11. prosince 2009 v Bruselu přijala nový víceletý program nazvaný „Stockholmský program – otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je“⁽⁴⁾. Evropská rada ve Stockholmském programu

L 304/64

CS

Úřední věstník Evropské unie

22.11.2011

SMĚRNICE

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2011/83/EU

ze dne 25. října 2011

o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 114 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

uvedené dvě směrnice nahradit jedinou směrnicí. Tato směrnice by proto měla stanovit standardní pravidla pro společné aspekty smluv uzavřených na dálku a smluv uzavřených mimo obchodní prostory a upustit od koncepce minimální harmonizace obsažené v původních směrnicích a zároveň umožnit členským státům ponechat v platnosti nebo přijmout v souvislosti s určitými aspekty vnitrostátní pravidla.

Jazyky

✓ Languages, formats and link to OJ

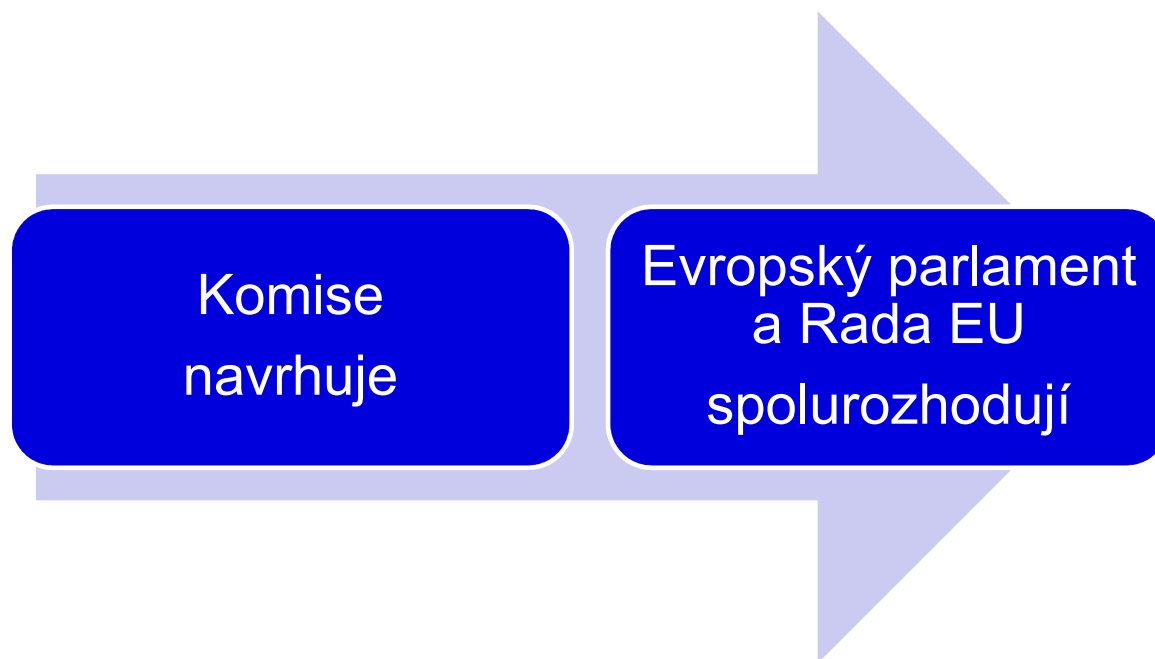
	BG	ES	CS	DA	DE	ET	EL	EN	FR	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT	NL	PL	PT	RO	SK	SL	FI	SV
HTML																								
PDF																								
Official Journal																								

Teoretická otázka 5 ze zadání na seminář

Víte, jakým způsobem se přijímají legislativní akty EU (nařízení, směrnice)? Který orgán EU má onu iniciativní funkci (a navrhuje) a které orgány a jakým způsobem přijímají?

Tím jsme si trochu udělali proklik k přijímání legislativních aktů EU

Řádný legislativní postup

Legislativní postup

- řádný
 - Rada (EU) rozhoduje kvalifikovanou většinou
- zvláštní
 - Rada rozhoduje jednomyslně
 - není zde spolurozhodování s Evropským parlamentem

Co znamená
kvalifikovaná většina?

Co znamená
jednomyslnost?

Pravomoci EU

výlučné

sdílené

koordinační

podpůrné

Výlučná pravomoc – čl. 3 SFEU

Unie má výlučnou pravomoc v těchto oblastech:

- a) celní unie;*
- b) stanovení pravidel hospodářské soutěže nezbytných pro fungování vnitřního trhu;*
- c) měnová politika pro členské státy, jejichž měnou je euro;*
- d) zachování biologických mořských zdrojů v rámci společné rybářské politiky;*
- e) společná obchodní politika.*

- pouze orgány EU mohou v dané oblasti vytvářet a přijímat právní akty
- členské státy nemohou, ledaže jsou k tomu zmocněny EU
- typicky forma **nařízení**

Sdílená pravomoc – čl. 4 SFEU

Sdílená pravomoc Unie a členských států se uplatňuje v těchto hlavních oblastech:

- a) vnitřní trh;*
- b) sociální politika, pokud jde o hlediska vymezená v této smlouvě;*
- c) hospodářská, sociální a územní soudržnost;*
- d) zemědělství a rybolov, vyjma zachování biologických mořských zdrojů;*
- e) životní prostředí;*
- f) ochrana spotřebitele;*
- g) doprava;*
- h) transevropské sítě;*
- i) energetika;*
- j) prostor svobody, bezpečnosti a práva;*
- k) společné otázky bezpečnosti v oblasti veřejného zdraví, pokud jde o hlediska vymezená v této smlouvě.*

- právní akty vytváří EU i ČS (proto sdílená)
- členské státy v rozsahu, v jakém ji EU nevykonala či přestala vykonávat
- vše, co nespadá do výlučné, koordinační či podpůrné
- 3) typicky forma **směrnice** (ne však výlučně, máme i nařízení)

Koordinační pravomoc – čl. 5 SFEU

- koordinace hospodářských politik a politiky zaměstnanosti – vymezuje směry těchto politik
- EU může přijímat opatření

Podpůrná pravomoc – čl. 6 SFEU

Oblasti těchto činností na evropské úrovni jsou:

- a) ochrana a zlepšování lidského zdraví;*
- b) průmysl;*
- c) kultura;*
- d) cestovní ruch;*
- e) všeobecné vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež a sport;*
- f) civilní ochrana;*
- g) správní spolupráce.*

- EU pouze podporuje, koordinuje, doplňuje
- ČS nesvěřily pravomoc – mohou proto vydávat akty jen k podpoře

Teoretická otázka 4 ze zadání na seminář

- a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů
- b) nařízení Komise (EU) č. 666/2013 ze dne 8. července 2013, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign vysavačů
- c) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/904 ze dne 5. června 2019 o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí
- d) doporučení Rady o smíšeném učení v zájmu vysoce kvalitního a inkluzivního primárního a sekundárního vzdělávání (prozatím návrh)
- e) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie
- f) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 24/2018 ze dne 3. února 2018 o požadavcích na barvu dresů při fotbalových utkání na úrovni druhé a vyšší ligy

- a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin
- b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů
- c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů
- d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/40/EU ze dne 7. července 2010 o rámcí pro zavedení inteligentních dopravních systémů v oblasti silniční dopravy

Úkol pro náročné – právní řád ČR a EU

System práva

*Kam zařadíme unijní právo? Například
nařízení EU či směrnici EU?*

Donucení (vynucení) v právu EU

Úvodní otázky

- 1. Zamyslete se, kdo všechno může porušit pravidla – normy EU. Můžete i Vy se dopustit porušení práva EU?*
- 2. Které orgány EU řeší porušování pravidel (práva) EU? Jsou to jenom orgány EU? Mohou toto porušení řešit i soudy členských států (např. Městský soud v Brně)?*
- 3. Jaká je role evropského veřejného ochránce práv (tzv. evropský ombudsman)? Můžete se ně něj obrátit i Vy? Pokud ano, v jaké záležitosti?*

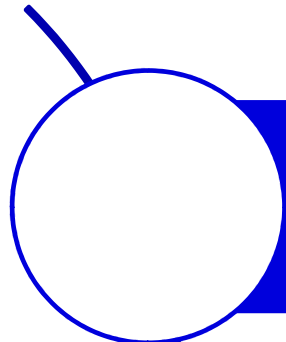
Poruší pravidla EU může

Osoby (fyzické – lidé, právnické – společnosti)

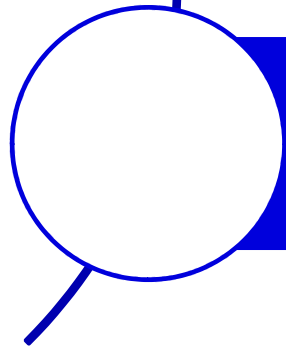
Stát a jeho orgány

Orgány EU

Orgány EU řešící spory

Evropská komise

Soudní dvůr EU

Porušení práva jednotlivcem

- Podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů platí, že má spotřebitel právo ve lhůtě 14 dnů odstoupit od smlouvy uzavření na dálku nebo mimo obchodní prostory bez uvedení důvodu. Kdo (který orgán) bude podle Vás rozhodovat, pokud Vám obchodník neumožní odstoupit od smlouvy v uvedené lhůtě?

Porušení práva jednotlivcem II

- Podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR) mají i školy povinnost nakládat s osobními údaji žáků v souladu s tímto nařízením. Učitel školy pořídil na školním výletě fotografie, které umístil na web školy. Zákonný zástupce jednoho žáka, který byl na vícero fotografiích zachycen, však ale nedal souhlas s uveřejněním fotografií na web školy. Kdo bude podle Vás řešit případný spor, pokud učitel z webu školy fotografie nestáhne, neboť ostatních 25 zákonných zástupců žáků souhlasilo?

Příklad 3 vynucování vůči jednotlivci

1. Jaká je role Evropské komise v tomto případě?
2. Zamyslete se nad situací, ve které společnost Google nesouhlasí s uloženou pokutou. Co může Google udělat?
3. Bez ohledu na realitu předpokládejme, že pokuta byla potvrzena. Společnost Google však odmítá pokutu zaplatit. Má Evropská unie prostředky státního donucení, jak může pokutu vymáhat? Pokud ne, kdo pokuty vymáhá?
4. Může Evropská komise uložit pokutu i fyzické osobě – tedy Vám, občanům EU?

Porušení jednotlivcem

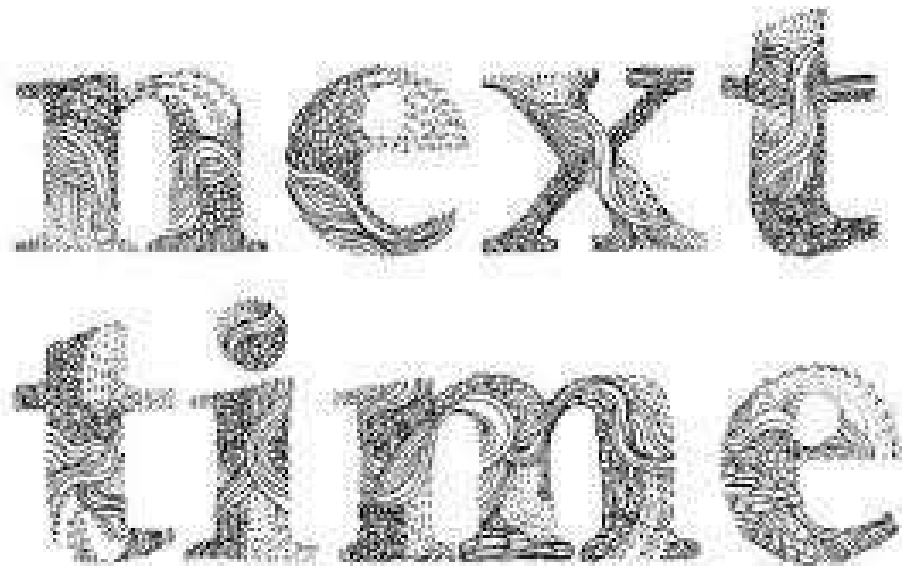
– Fyzické osoby (lidé)

- v podstatě jakékoliv porušení povinnosti plynoucí z toho, co reguluje EU a dopadá na nás
- řeší vnitrostátní orgány členských států (typicky soudy, ne však výlučně – ústřední správní úřady, ústřední orgány státní správy)

– Právnícké osoby (společnosti, „firmy“)

- porušení pravidel hospodářské soutěže
- role Evropské komise – správní řízení – pokuta (až 10 % obratu) – nesouhlasí-li: žaloba k Tribunálu (pokuta se zruší, potvrdí, sníží) – lze se odvolat k Soudnímu dvoru
- problém vynucení, aby pokuta byla zaplácena (EU na to nemá své orgány)

Porušení státem a spory mezi státy. Mediálně známé případy.

MUNI
LAW

DĚKUJI

malachta@mail.muni.cz